

**ARBETSLIVS- OCH
JÄMSTÄLLDHETSUTSKOTTETS
UTLÅTANDE 10/2005 rd**

**Regeringens proposition med förslag till lag om
ändring av utlänningslagen**

Till förvaltningsutskottet

INLEDNING

Remiss

Riksdagen remitterade den 14 juni 2005 regeringens proposition med förslag till lag om ändring av utlänningslagen (RP 78/2005 rd) till förvaltningsutskottet för beredning och bestämde samtidigt att arbetslivs- och jämställdhetsutskottet ska lämna utlåtande till förvaltningsutskottet.

Sakkunniga

Utskottet har hört

- regeringsråd Eero Koskeniemi, inrikesministeriet
- direktör Mervi Virtanen, överinspektör Olli Sorainen och överinspektör Annika Parsons, arbetsministeriet
- högskoleråd Anita Lehtikainen, undervisningsministeriet
- chef för rekryteringstjänsten Marika Tammeaid, Helsingfors universitet

- chef för immigrationsenheten, kommissarie Harri Palmu, polisinspektionen i Helsingfors härad
- jurist Kalle Räisänen, Finlands Fackförbunds Centralorganisation FFC rf
- internationell sekreterare Salla Heinänen, Akava rf
- specialrådgivare Riitta Wärn, Finlands näringsliv EK
- arbetsmarknadsombud Merja Berglund, Företagarna i Finland rf
- socialpolitisk sekreterare Marika Nordlund, Förbundet för Studentföreningar vid Yrkes- och högskolorna i Finland rf SAMOK
- ordförande Kati Kokkonen, Finlands Yrkesstuderandes Centralförbund SAKKI rf
- biträdande direktör Kirsti Aaltonen, Centret för internationellt personutbyte CIMO
- internationell sekreterare Inka Leisma, Finlands Studentkårers Förbund (FSF) rf.

PROPOSITIONEN

I propositionen föreslås att det till utlänningslagen fogas bestämmelser som syftar till att främja utländska studerandes möjligheter att få jobb i

Finland. I propositionen ingår också några tekniska korrigeringar i utlänningslagen.

Lagen föreslås träda i kraft så snart som möjligt.

UTSKOTTETS ÖVERVÄGANDEN

Motivering

Utskottet har behandlat propositionen inom ramen för sin behörighet och finner propositionen behövlig och ändamålsenlig. Utskottet tillstyrker lagförslaget med följande anmärkningar och ändringsförslag.

I sina tidigare utlåtanden om utlänningslagen (AjUU 25/2002 rd, AjUU 1/2004 rd) har utskottet betonat att de utlänningar som studerar i Finland är en arbetskraftsresurs att räkna med då de känner till vårt samhälle och är språkkunniga. Uppehållstillstånden för studerande som blivit klara med sina studier bör, menade utskottet, flexibelt kunna bytas ut mot uppehållstillstånd för arbetstagare. Utskottet upprepar sin ståndpunkt och välkomnar det aktuella förslaget till ändring av utlänningslagen som förbättrar de utländska studerandenas ställning.

Utskottet noterar att 80 § i lagförslaget föreskriver att en utländsk studerande får jobba i genomsnitt 25 timmar per vecka under den tid då egentlig undervisning ordnas vid läroanstalten. Utskottet finner att bestämmelsen är öppen för tolkningar och svår att övervaka. Med tanke på de faktiska problemen i samband med utländsk arbetskraft, såsom utnyttjande av svart arbetskraft och dumpning av arbetsvillkor, bör man inrikta både polisens och arbetarskyddsmyndigheternas resurser på att övervaka dessa olägenheter i stället för att myndigheterna försöker reda ut om en studerande har jobbat i genomsnitt 25 eller 26 timmar i veckan och huruvida läroanstalten under denna tid har ordnat egentlig undervisning eller inte. Eftersom å ena sidan läroanstalten övervakar hur utlänningarnas studier framskrider och å andra sidan polisen fattar beslut om förlängning av uppehållstillstånd, föreslår utskottet att förvaltningsutskottet allvarligt överväger om mängden förvärvsarbete alls behöver begränsas.

I stället för att begränsa mängden förvärvsarbete bör utländska studerande tydligt informeras om att de själva ansvarar för att studierna framskrider och att jobbar man så mycket att stu-

dierna fördröjs, förnyas uppehållstillståndet inte. Samtidigt betonar utskottet att fria möjligheter att jobba inte får leda till att uppehållstillståndet för studerande blir en omväg för att undvika arbetskraftspolitisk prövning av arbetstagares rätt till uppehållstillstånd.

Enligt 55 § i lagförslaget beviljas studerande som avlagt examen sex månaders uppehållstillstånd för sökande av arbete. Avsikten är att utländska studerande som kompetenta anställda lättare ska kunna fylla Finlands framtida behov av arbetskraft. Uppehållstillståndet för sökande av arbete efter avlagd examen är lagförslagets centrala metod för att nå målet. Ändå menar utskottet att en halvårsfrist kanske inte räcker till för att finna en anställning som motsvarar utbildningen, då man beaktar de språk- och andra specialproblem som vidlåder möjligheterna för utlänningar att få jobb. Därför understryker utskottet att man omsorgsfullt bör följa upp om ett halvt år räcker till, och återkomma snarast möjligt om behov föreligger.

Samtidigt konstaterar utskottet att bestämmelsen inte klargör om man får förvärvsarbete under den tid det tillfälliga uppehållstillståndet för sökande av arbete gäller. Den som söker arbete måste ofta förvärvsarbete för att kunna trygga sig och familjen en adekvat utkomst efter examen, då eventuellt studiestöd inte längre betalas. Utskottet finner det nödvändigt att bestämmelsen förtydligas så att möjligheten att arbeta under tiden för sökande av arbete tryggas.

Dessutom observerar utskottet formuleringen i 79 § 4 mom. i lagförslaget och konstaterar att dess hänvisning till arbetskraftspolitisk prövning enligt 72 § 1 mom. är onödig och ägnad att förvirra. Därför föreslår utskottet att hänvisningen stryks.

Utlåtande

Arbetslivs- och jämställdhetsutskottet meddelar

att förvaltningsutskottet bör beakta vad som sagts ovan.

Helsingfors den 5 oktober 2005

I den avgörande behandlingen deltog

ordf. Jukka Gustafsson /sd
vordf. Anne Holmlund /saml
medl. Susanna Haapoja /cent
Roger Jansson /sv
Anneli Kiljunen /sd
Esa Lahtela /sd
Rosa Meriläinen /gröna
Riikka Moilanen-Savolainen /cent

Markus Mustajärvi /vänst
Terhi Peltokorpi /cent
Leena Rauhala /kd
Jukka Roos /sd
Tero Rönni /sd
Kimmo Tiilikainen /cent
Jaana Ylä-Mononen /cent
ers. Arto Satonen /saml.

Sekreterare var

utskottsråd Ritva Bäckström.